

Nr 243.

Ankom till riksdagens kansli den 2 november 1943 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1943/44, i vad propositionen avser socialdepartementets verksamhetsområde.

(3:e avd.)

Driftbudgeten.**Femte huvudtiteln.**

1:o) **Anordnande av sanitetsanstalter utmed rikets sjögränser.** I propositionen nr 344 har Kungl. Maj:t (bilaga 3, punkt 1, sid. 41—43 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 8 oktober 1943) föreslagit riksdagen att till Anordnande av sanitetsanstalter utmed rikets sjögränser å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 120,000 kronor.

Åtgärder till förhindrande av smittoöverföring genom flyktingar ha redan vidtagits utmed riksgränsen mot Norge genom upprättande av sanitetsanstalter för desinfektion av flyktingar. Nu avses att anordna omkring 40 provisoriska sanitetsanstalter utmed rikets sjögränser. Kostnaderna, som beräknats till 118,000 kronor, varav 10,000 kronor i planläggningskostnader, föreslås skola bestridas från särskilt anslag, som upptages med ett till 120,000 kronor avrundat belopp.

Vidare föreslås, att de utmed gränsen till Norge vidtagna åtgärderna kompletteras i vissa hänseenden för en kostnad av 16,000 kronor. Ifrågavarande utgifter liksom de löpande kostnaderna för samtliga förenämnda sanitetsanstalter förutsättas emellertid få belasta förslagsanslaget till Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård.

Utskottet, som tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Anordnande av sanitetsanstalter utmed rikets sjögränser* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 120,000 kronor.

2:o) **Sjuktransporter med flygplan.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, sid. 44 och 45) hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att av det å riksstaten för budgetåret 1943/44 under femte huvudtiteln anvisade förslagsanslaget till Sjuktransporter med flygplan må disponeras ett belopp av högst 82,000 kronor för anordnande av en slip för i Boden stationerade sjuktransportflygplan.

3:o) **Länsstyrelserna: Avlöningar.** Beträffande Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning (punkt 3, sid. 45—48) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

4:o) **Civilt luftskydd: Besiktning och reparation av vissa motorfordon.** Kungl. Maj:t har (punkt 4, sid. 48—50) föreslagit riksdagen att till Civilt luftskydd: Besiktning och reparation av vissa motorfordon å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 765, 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag avser avregistrerade motorfordon, erforderliga vid högsta beredskap inom luftskyddet. Antalet dylika fordon uppgår till omkring 4,500 och kostnaderna ha beräknats till 170 kronor för fordon. I den mån medel för bestridande av hithörande reparationskostnader förskotterats av vederbörande kommun och ny reparation på grund härav icke är erforderlig, har ersättning ansetts böra beviljas kommunerna för förskotten, dock högst med ett belopp, motsvarande en genomsnittskostnad av 170 kronor för fordon. Alla nu nämnda utgifter föreslås skola bestridas från ifrågavarande anslag.

Utskottet.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Civilt luftskydd: Besiktning och reparation av vissa motorfordon* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 765,000 kronor.

5:o) **Civilt luftskydd: Kontroll av vissa drivmedelsförråd.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, sid. 51), vilket avser vissa för luftskyddets behov upplagda så kallade förstahandsförråd av drivmedel, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Civilt luftskydd: Kontroll av vissa drivmedelsförråd* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 10,000 kronor.

6:o) **Bidrag till vissa om- och nybyggnadsarbeten vid Långmora arbetshem.** Kungl. Maj:t har (punkt 6, sid. 52—55) föreslagit riksdagen att till Bidrag till vissa om- och nybyggnadsarbeten vid Långmora arbetshem å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 27,000 kronor.

Kungl. Maj:t har den 23 februari 1940 godkänt ett mellan socialstyrelsen och direktionen för mellersta Sveriges arbetshemsförbund träffat avtal rörande anordnande av utlänningsförläggning vid Långmora arbetshem.

I skrivelse den 2 augusti 1943 har socialstyrelsen påtalat vissa brister, som vidlåde Långmoraförläggningen. Styrelsen meddelar däri, att arbetshemsförbundets direktion efter överläggningar med socialstyrelsen låtit uppgöra förslag till de förändringar av nybyggnaderna, som ur såväl arbetshemmets som socialstyrelsens synpunkter ansetts erforderliga. Förslaget omfattade reparation av anstaltens huvudbyggnad, inredning av personalbostäder i nuvarande verkstadsbyggnad samt uppförande av ny smides- och verkstadsbyggnad. Kostnaderna för byggnadsarbetena hava beräknats komma att uppgå till sammanlagt 103,955 kronor enligt följande fördelning.

Reparation av huvudbyggnaden, däri inberäknat modernisering av köket	kronor	33,290
Inredning av personalbostäder	»	25,320
Uppförande av ny smides- och verkstadsbyggnad	»	39,345
Linoleummattor	»	6,000
	Summa kronor	103,955.

Socialstyrelsen meddelar vidare, att direktionen godtagit ett förslag, innebärande att statsbidraget till ifrågavarande arbeten begränsades till 27,000 kronor, vilket belopp tänkts fördelat på följande sätt: huvudbyggnaden 7,000 kronor, personalbostäder 15,000 kronor och verkstadsbyggnad, däri inberäknat smidesverkstad, 5,000 kronor.

Med ifrågavarande arbeten avses att avhjälpa vissa brister, som vidlåda hemmet i dess egenskap av utlänningsförläggning. Även sedan hemmet ej längre behöver tagas i anspråk för nämnda ändamål, väntas detsamma genom arbetena erhålla större användbarhet. Med hänsyn härtill och då förslaget innebär, att endast omkring en fjärdedel av kostnaderna skola bestriidas av statsverket, får utskottet, med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Bidrag till vissa om- och nybyggnadsarbeten vid Långmora arbetshem* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 27,000 kronor.

7:o) **Understöd m. m. åt vissa estniska medborgare.** Kungl. Maj:t har (punkt 7, sid. 55—57) föreslagit riksdagen att till Understöd m. m. åt vissa estniska medborgare å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

I skrivelse den 2 september 1943 har kommittén för Rågösvenskarna gjort framställning om bidrag av statsmedel för understöd m. m. åt vissa av kommittén omhändertagna estniska medborgare av svensk härkomst. Det för ändamålet erforderliga statsbidraget har beräknats till 150,000 kronor.

Vidare har kommittén i skrivelse den 6 oktober 1943 gjort framställning om ytterligare medel för bestridande av kostnaderna för en i samråd med de tyska myndigheterna i Estland planerad transport till Sverige av minst 600 estlandssvenskar under innevarande höst. Ett belopp av 150,000 kronor har antagits bliva nödvändigt för detta ändamål.

De ändamål, som ifrågasvarande framställningar avse, ha ansetts vara av den natur, att staten icke borde undandraga sig att lämna erforderlig ekonomisk medverkan. Med hänsyn såväl därtill som till ärendets brådskande art har Kungl. Maj:t genom beslut den 10 september 1943 från förslagsanslaget till oförutsedda utgifter redan ställt ett belopp av 100,000 kronor till förfogande, att av kommittén för Rågösvenskarna enligt vissa närmare föreskrifter användas för att bistå sådana estniska medborgare av svensk härstamning, som återvänt till Sverige för att bosätta sig där. För ifrågasvarande hjälpbehov skulle alltså erfordras ytterligare sammanlagt 200,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som i likhet med departementschefen anser, att staten bör lämna erforderlig ekonomisk medverkan för transport till Sverige och omhändertagande av ifrågasvarande estniska medborgare av svensk härstamning, får med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må till *Understöd m. m. åt vissa estniska medborgare* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

8:o) **Beredande av sjukvård i Sverige åt barn från Finland och Norge.** Kungl. Maj:t har (punkt 8, sid. 57 och 58) föreslagit riksdagen medgiva, att det å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisade reservationsanslaget till Beredande av sjukvård i Sverige åt barn från Finland och Norge må disponeras jämväl till beredande av motsvarande förmån åt danska barn, som på grund av rådande förhållanden vistas i Sverige.

Det med Kungl. Maj:ts förslag avsedda reservationsanslaget är anvisat med ett belopp av 1,200,000 kronor, varav omkring 1,000,000 kronor kvarstå odisponerade.

I statsrådsprotokollet erinras om att Kungl. Maj:t tidigare förklarat hinder icke möta för kostnadsfritt tillhandahållande av skyddsläkemedel åt

finska och norska kvinnor och barn, som vistas i Sverige. Motsvarande medgivande har ansetts böra meddelas även för danska kvinnor och barn.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad under förevarande punkt anförts och föreslagits, får hemställa, *Utskottet.*

att riksdagen må medgiva, att det å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisade reservationsanslaget till Beredande av sjukvård i Sverige åt barn från Finland och Norge må disponeras jämväl till beredande av motsvarande förmån åt danska barn, som på grund av rådande förhållanden vistas i Sverige.

Stockholm den 2 november 1943.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson* i Malmö, *Pauli, Gränebo, Lindström, Bernhard Nilsson, André, Heiding, Gustaf Karlsson, Boman* och *Gillström*; samt

från andra kammaren: herrar *Törnkvist, Eriksson* i Stockholm, *Danielsson, Ward, Persson* i Falla, *Isacsson, Persson* i Tidaholm, *Andersson* i Södergård, *Bergström, Lindholm, Eriksson* i Frägsta och *Olsson* i Kullenbergstorp.
